

" H4 CHROM " SH.P.K.

**PERMBLEDHJA
JOTEKNIKE**

(OBJEKTI I KROMIT "MARTANESH")

ZONA MINERARE NR. 23 I

HARTOI

"D.E.A. PROJEKT" SH P K

Qershor 2020

PERMBAJTJA

- a) përshkrimin e qëllimit të projektit të propozuar;
- b) planimetrinë e vendndodhjes së projektit, ku të pasqyrohen në hartë topografike kufijtë e sipërfaqes, të shoqëruar me koordinatat sipas sistemit koordinativ GAUS KRUGE, fotografi dhe të dhëna për përdorimin ekzistues të sipërfaqes që do të përdoret përkohësisht apo përherë nga projekti, gjatë fazës së ndërtimit apo funksionimit të veprimtarisë;
- c) informacionin për qendrat e banuara në zonën ku propozohet të zbatohet projekti, shoqëruar me fotografi dhe të dhëna për distancën e tyre nga vendndodhja e projektit të propozuar, si dhe përcaktimin e njësisë së qeverisjes vendore që administron territorin ku propozohet projekti;
- ç) skicat dhe planimetritë e objekteve të projektit dhe strukturave të projektit;
- d) përshkrimin e proceseve ndërtimore dhe teknologjike, përfshirë kapacitetet prodhuese /përpunuese, sasitë e lëndëve të para dhe produktet përfundimtare të projektit;
- dh) të dhëna për infrastrukturën e nevojshme për lidhjen me rrjetin elektrik, furnizimin me ujë, shkarkimet e ujërave të ndotura dhe mbetjeve, si dhe informacion për rrugët ekzistuese të aksesit apo nevojën për hapje të rrugëve të reja;
- e) programin për ndërtimin, kohëzgjatjen e ndërtimit, kohëzgjatjen e planifikuar të funksionimit të projektit, kohën e mundshme të përfundimit të funksionimit të projektit dhe, sipas rastit, edhe fazën e planifikuar të rehabilitimit të sipërfaqes pas mbarimit të funksionimit të projektit;
- ë) mënyrat dhe metodat që do të përdoren për ndërtimin e objekteve të projektit;
- f) lëndët e para që do të përdoren për ndërtimin dhe mënyrën e sigurimit të tyre (materiale ndërtimi, ujë dhe energji);
- g) informacion për lidhjet e mundshme të projektit me projekte të tjera ekzistuese përreth/pranë zonës së projektit;
- gj) informacion për alternativat e marra në konsideratë për sa i takon përzgjedhjes së vendndodhjes së projektit dhe teknologjisë që do të përdoret;
- h) të dhëna për përdorimin e lëndëve të para gjatë funksionimit, përfshirë sasitë e ujit të nevojshëm, të energjisë, lëndëve djegëse dhe për mënyrën e sigurimit të tyre;
- i) të dhëna për aktivitete të tjera që mund të nevojiten për zbatimin e projektit, si ndërtimi i kampeve apo rezidencave etj.;
- j) informacion për lejet, autorizimet dhe licencat e nevojshme për projektin, në përputhje me përcaktimet e bëra në legjislacionin në fuqi, si dhe institucionet kompetente për lejimin / autorizimin/ licencimin e projektit.
- k) kopje të lejeve, autorizimeve dhe licencave që disponon zhvilluesi për projektin e propozuar, në përputhje me përcaktimet e bëra në legjislacionin në fuqi, si dhe institucionet kompetente për lejimin / autorizimin/licencimin e projektit.

a) qëllimin e projektit të propozuar;

Projekti i propozuar ka për qëllim shfrytëzimin e mineralit të kromit në zonën minerare konkurruese nr.231 objektin "Martanesh", qarku Diber, me një sipërfaqe prej 0.144 km² leshua nga Ministria e Infrastruktës dhe Energjisë.

b) planimetrinë e vendndodhjes së projektit, ku të pasqyrohen në hartë topografike kufijtë e sipërfaqes, të shoqëruar me koordinatat, sipas sistemit koordinativ GAUS KRUGE, fotografi dhe të dhëna për përdorimin ekzistues të sipërfaqes që do të përdoret përkohësisht apo përherë nga projekti, gjatë fazës së ndërtimit apo funksionimit të veprimtarisë

Subjekti minerar "H4 Chrom" sh.p.k. është shpallur fitues për zonën minerare nr.231 për shfrytëzimin e mineralit të kromit në objektin "Martanesh" Bulqizë, Qarku Diber. Në këtë shfrytëzim do të zbatohet një projekt që parashikon respektimin e kushteve mjedisore, sistemimin e terrenit përreth si dhe do të krijohet sipërfaqja e gjelbër, sipas projektit të përgatitur nga grupi i projektimit.

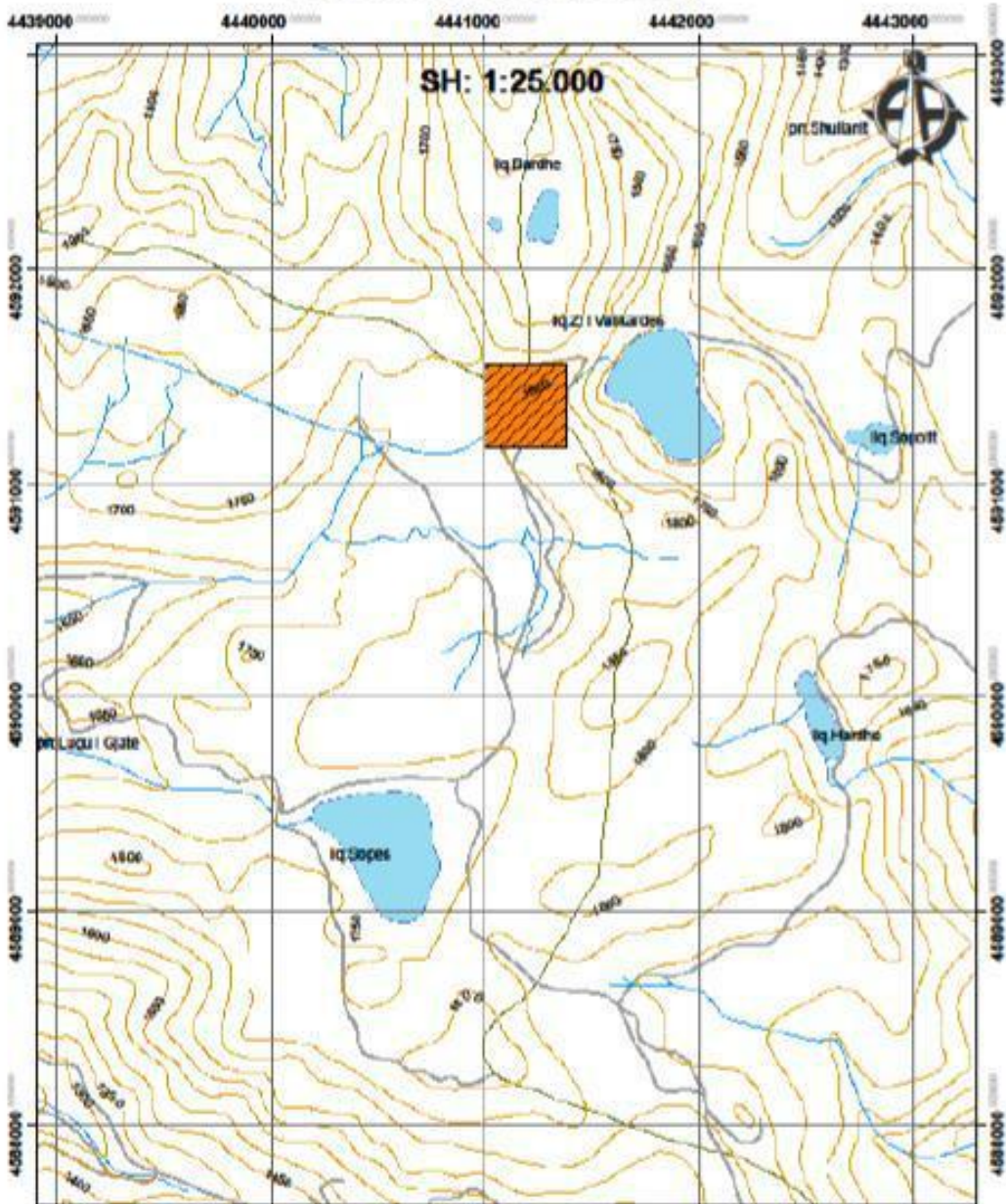
Territori ku kërkohet leja është kryesisht me reliev malor-kodrinor. Lartësitë me të mëdha në zonë janë lartësitë 1805 m. Kuota me e ulet në zonë është 1740 m. Objekti ben pjesë në hartën topografike të shkallës 1 : 25 000, me nomenklaturë K-34-89-D-a (Ternovë) ka një sipërfaqe prej 0.144 km² dhe kufizohet nga këto koordinata :

Koordinatat sipas: Albanian 1986/Gauss-Kruger Zona 4		
PIKAT	X	Y
1	4591165	4441375
2	4591165	4441000
3	4591550	4441000
4	4591550	4441375

Koordinatat sipas KRGJSH		
PIKAT	X	Y
1	524423.62	4591218.08
2	524428.07	4590833.12
3	524803.03	4590837.46
4	524798.58	4591222.42

Sipërfaqja e zones se kerkuar eshte 0.144 km²

Leja Minerare Nr...(zona231)

 MINISTRIA E INFRASTRUKURËS DHE ENERGJISË DREKTORIA E PROGRAMEVË TË ZHVILLIMIT NË FUSHËNË MINIERAVE DHE INDUSTRIË OBJEKTI "Martanesh", Qarku Dibrë		Koordinatat		
		Pika	X	Y
Zona nr.	131	1	4591165	4441375
Minerali	Krom	2	4591165	4441900
Lloji i lejes	Shfrytësim	3	4591550	4441900
Sipërfaqja, km ²	0.144	4	4591550	4441375
Spërfaqja, km ²	data			
Emri	Emri			
Nezitan Aleksi	31.11.2019			

c) informacionin për qendrat e banuara, në zonën ku propozohet të zbatohet projekti, shoqëruar me fotografi dhe të dhëna për distancën e tyre nga vendndodhja e projektit të propozuar, si dhe përcaktimin e njësisë së qeverisjes vendore që administron territorin ku propozohet projekti;

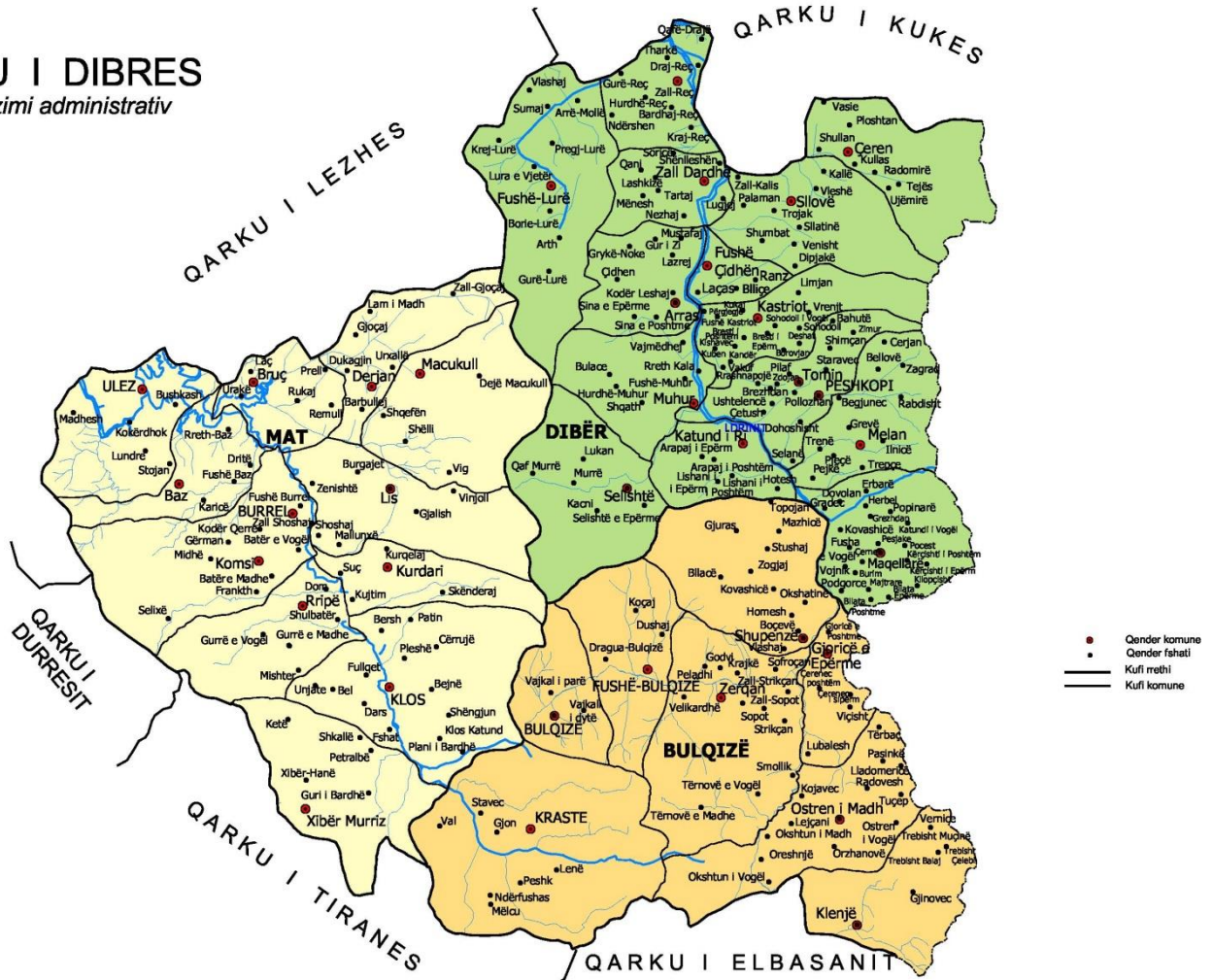
Sipërfaqja e zones së kërkuar ndodhet në Bulqizë. Qendra më e afërt e banuar, nga ku ka qene dhe është burimi kryesor i fuqisë punëtore të nevojshme është qyteti i Bulqizes si dhe komuna Kraste. Për aktivizimin e këtij objekti nuk do të mungojnë specialistet si zjarrnetare, manovratorë, etj.

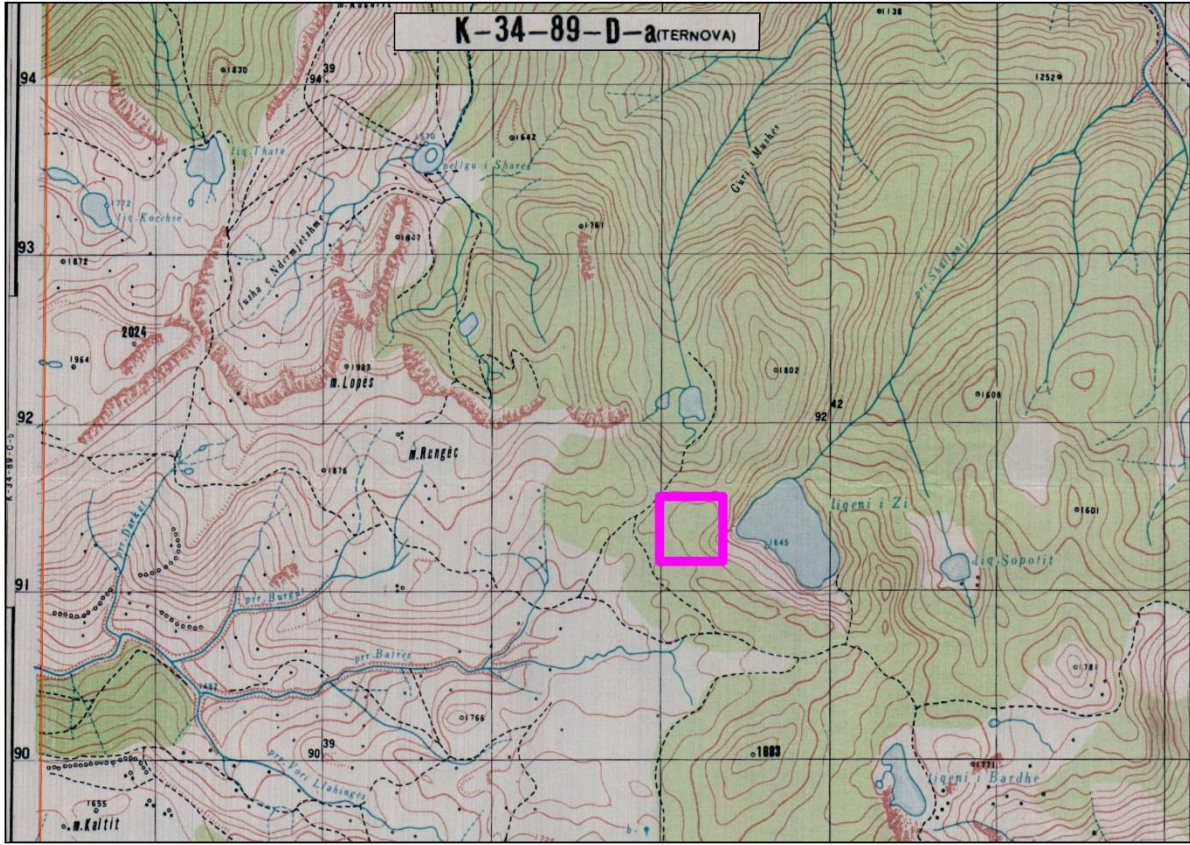
Projekti i propozuar ndodhet 7.6 km në jug-lindje të qytetit të Bulqizes, 5.8 km në jug-perëndim të fshatit Valikardhe dhe 8.4 km nga komuna Kraste.

Territori ku kërkohet leja është kryesisht me reliev malor-kodrinor. Lartësitë më të mëdha në zone janë lartësitë 1805 m. Kuota më e ulët në zone është 1740 m. Objekti bëhet pjesë në hartën topografike të shkallës 1 : 25 000, me nomenklaturë K-34-89-D-a (Ternove) ka një sipërfaqe prej 0.144 km² dhe kufizohet nga këto koordinata :

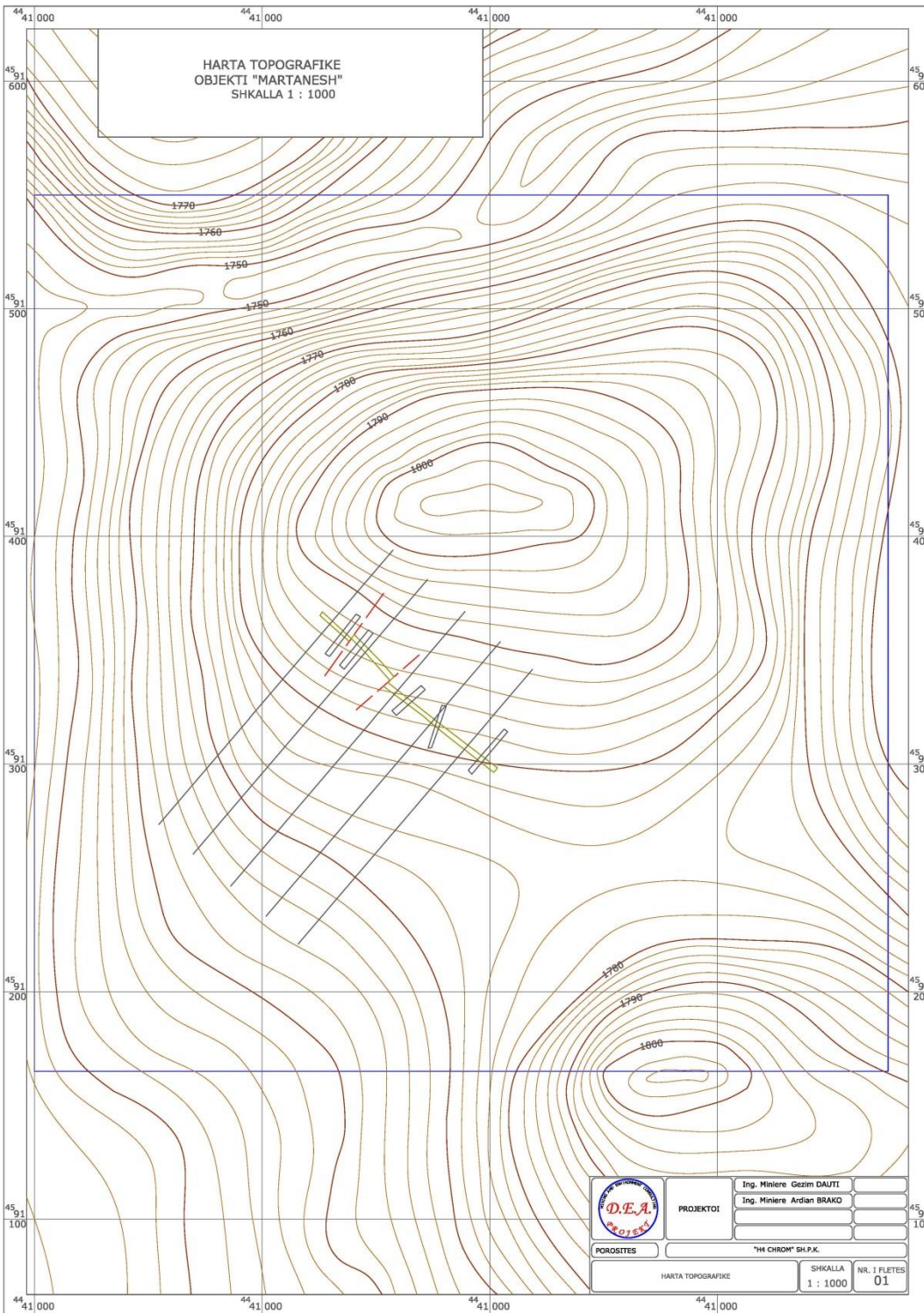
QARKU I DIBRES

Organizimi administrativ

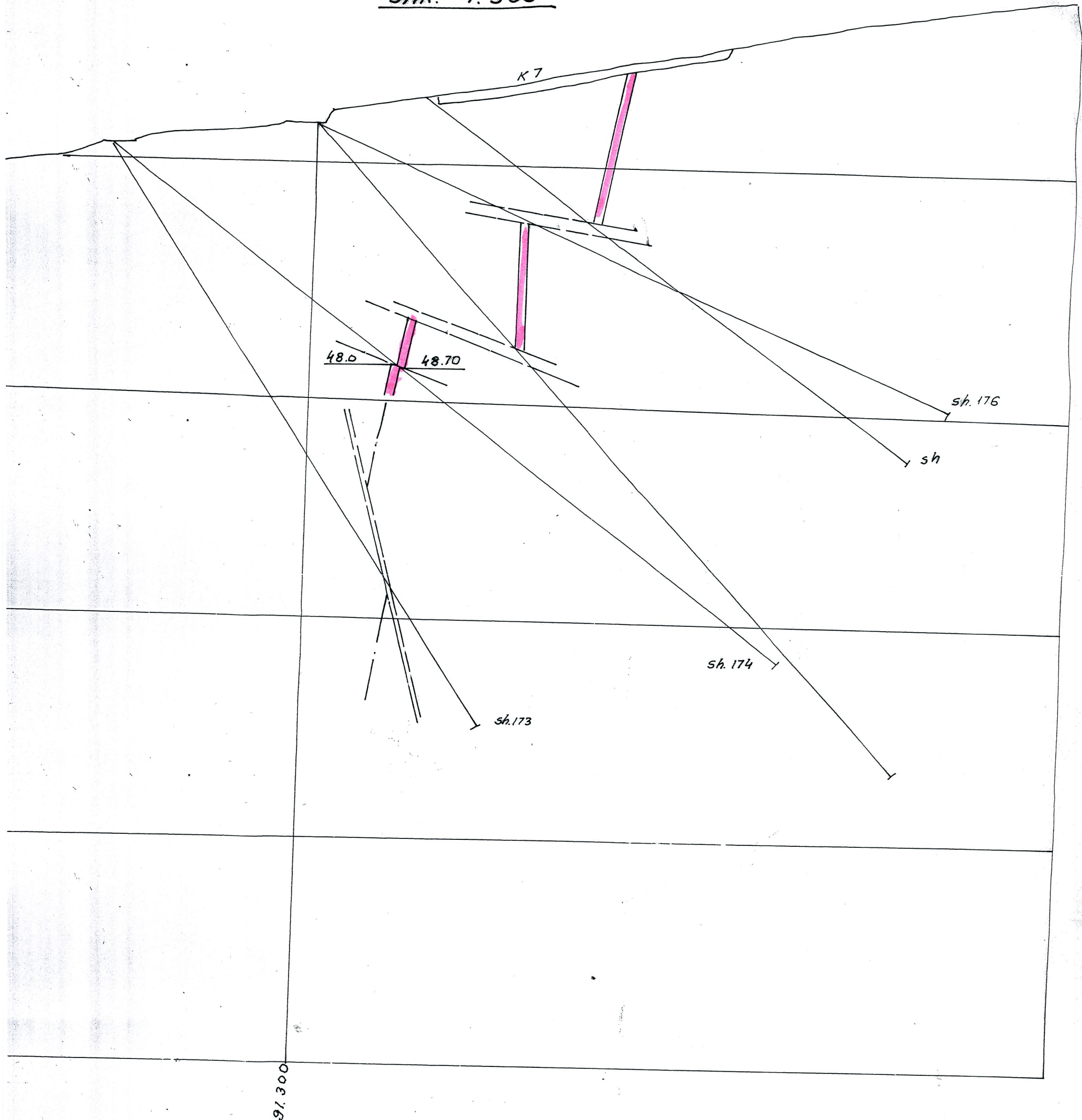
ç) skicat dhe planimetritë e objekteve dhe strukturave të projektin, si dhe mënyrat dhe metodat që do të përdoren për ndërtimin e objekteve dhe strukturave të projektit;

PRERJA 6

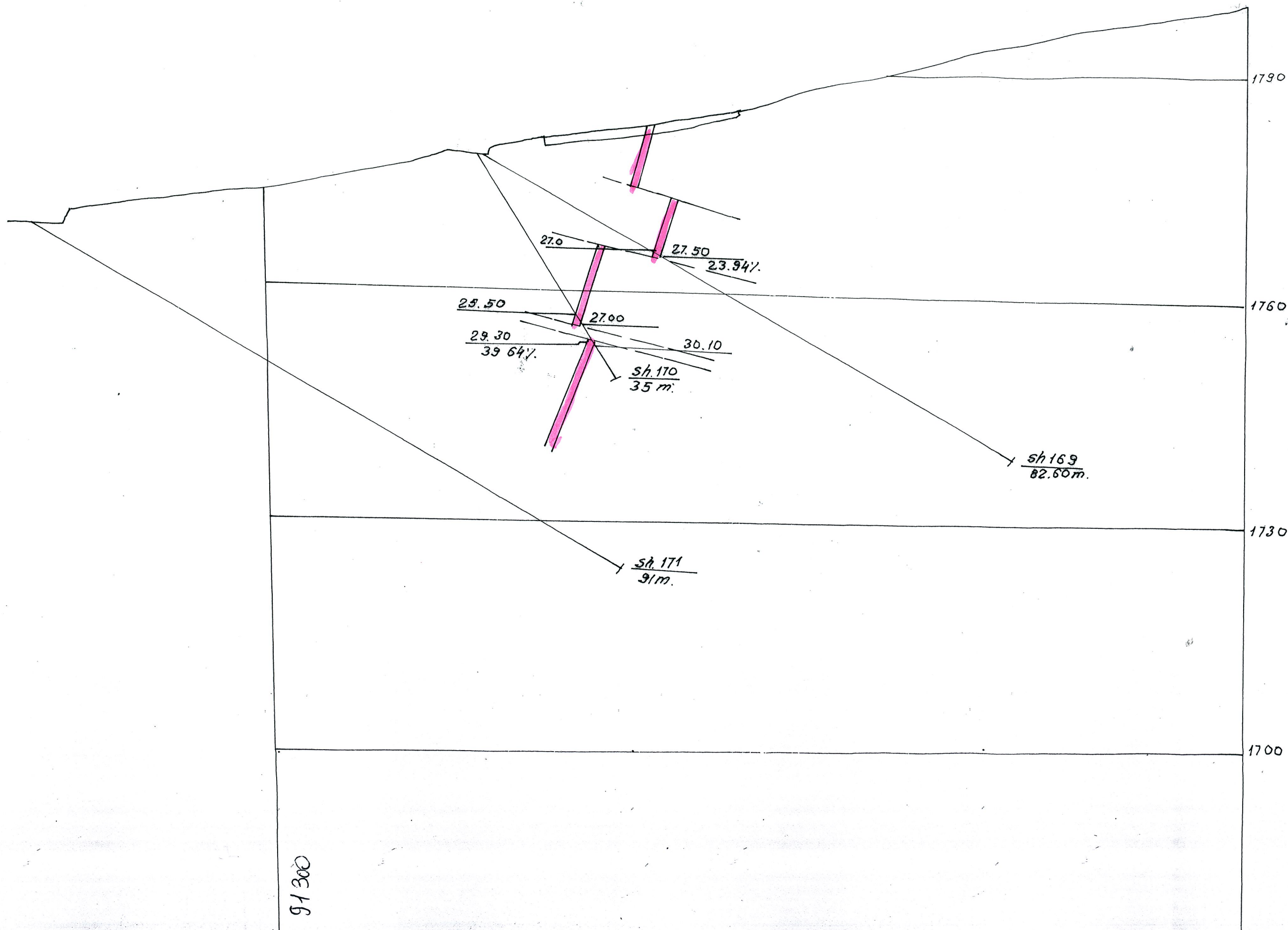
Tr. 7

shk. 1:500

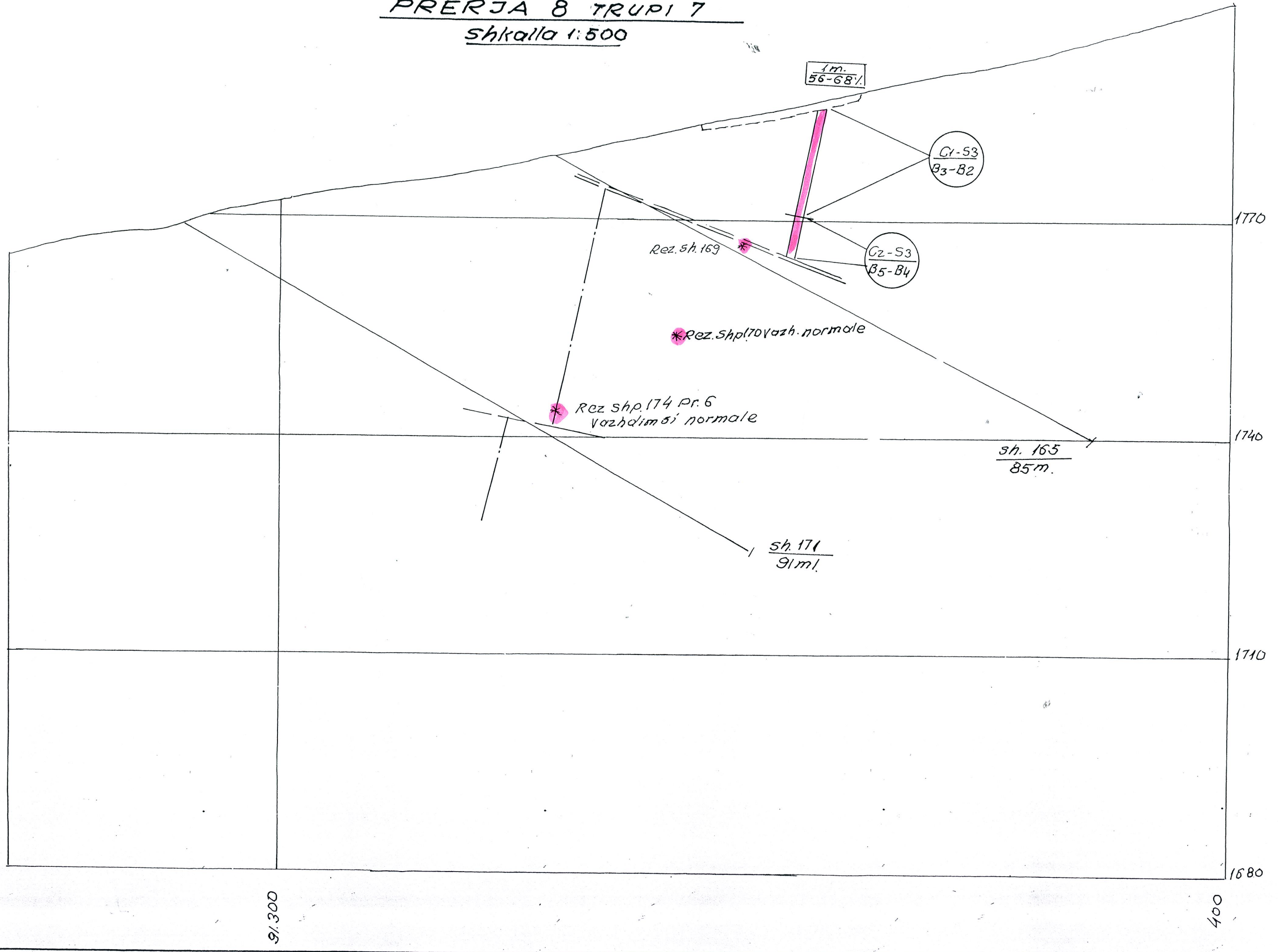

PRERJA 7-7
shkalla 1:500

TRUPI 7

PRERJA 8 TRUPI 7
Shkalla 1:500

d) përshkrimin e proceseve ndërtimore dhe teknologjike, përfshirë kapacitetet prodhuese /përpunuese, sasitë e lëndëve të para dhe produktet përfundimtare të projektit;

Per sa i perket ndertimit te objekteve siperfaqesore, ne zonen e kerkuar per shfrytezim eshte vendosur nje kontenier me funksion zyra dhe ambiente te tjera si garderob, magazine materialesh etj.. .

Nga analiza qe u eshte bere te dhenave te perfitura nga nje kompleks i gjere dhe volum i madh punimesh te kryera ne objekt, arrihet ne perfundimet se trupi kromitik i vendburimit ka keto te dhena:

- Azimut te pergjithshem shtrirjeje 340° (325 deri 350°);
- Renie ne drejtim te verilindjes me kend mesatar renie 55-65°;
- Zhytje ne drejtim te juglindjes me kend mbi 70° ;
- Trashesia varion nga 0,8 deri ne 2,4 m;
- Permbajtja e komponentit te dobishem Cr_2O_3 , e provuar me punime shpimi dhe minerare, varion nga 38,39 deri ne 43,4 %;
- Trupi kromitik ka ndertim strukturor kristalin dhe teksturor me pikezime te mesme deri te dendura, vende vende masive dhe ne disa vende njolllore e nodulare. Tekstura nodulare nuk eshe nje shenje e mire pasi ajo eshte karakteristike per periferite e trupave kromitik, pra flet per mbyllje gjenetike te tyre;
- Permbajtja mesatare ne bllok eshte 41,62 % Cr_2O_3 , ndersa ajo e nxjerrshme eshte 37,5 % Cr_2O_3 ;
- Nga kryrja e punimeve rezulton se trashesia dhe vazhdimesia ne shtrirje e trupit nderpritet nga tektonika si dhe peson mjaft hollime, gje qe ka rritur mjaft volumin e punimeve te hapjes e pergatitjes.

Sistemi I shfrytezimit me siperfaqe te objektit

Hapja e transheve kapitale

Hapja e transhese kapitale do te jete vazhdimi i rruges hyrese ne karriere dhe lidhe horizontin e poshtem te shfrytezimit ,me ate te siperm. Ne cdo 10 m ngjitje ne lartesi hapen fillesat e transheve pregatitore(prerese) te cillat avancojne sipas izoipseve te terrenit deri ne kufijte e lejes se shfrytezimit.

Transhete ne te dy variantet do te jene me gjysem seksioni me gjatesi 500 m, me pjerrresi mesatare 8,4%. Transhet do te kene, gjeresi 4m dhe lartesi skarpate 2 -2.8 m.Volumi i shkembit qe do te levizet do te jete 2000 m^3 Hapja e traneshese do te behet duke perdorur lenden plasese dhe nje buldozer per zbankimin e materialit te shkrikeruar. Volumi i punes prej 2000 m^3 mund te kryhet per 10-12 dite duke pranuar qe nga nje shperthim me bira minash te shkrikerohen jo me pak se 200 m^3 shkemb. Kosto operationale e hapjes se transhese eshte 1546.6 leke/ml

Hapja e transhese prerese (pergatitore)

Permasat e seksionit terthor, gjeresia e bazes se transhese percaktohen nje lloj si transhete kapitale me vecori se lartesia e tyre varet nga lartesia e shkalles dhe pjerrresia pranohet nga 3 - 5 ‰ qe siguron rrjedhjen e ujrave jashte shesheve te punes.Kendi i pjerrresise se faqeve te transhese prerese percaktohet:

Punimet e zbulimit

Shkembinjte qe hiqen per te zbuluar mineralin e dobishem perbejne mbulesen, ndersa punimet qe kryhen per heqjen e tyre quhen punime zbulimi.

Sasia e shkembinjve qe duhen levizur per te shfrytezuar 1 m³ mineral te dobishem eshte koeficienti i zbulimit. Madhesia e tij varet nga kushtet gjeologo-minerare te shtrirjes se vendburimit, sistemi i shfrytezimit, vlera e mineralit te dobishem.

Shfrytezimi i vendburimit perfshin disa faza :

Proceset kryesore ne kryerjen e punimeve te zbulimit jane : rrezimi, ngarkimi, transporti dhe stivimi i shkembinjve.

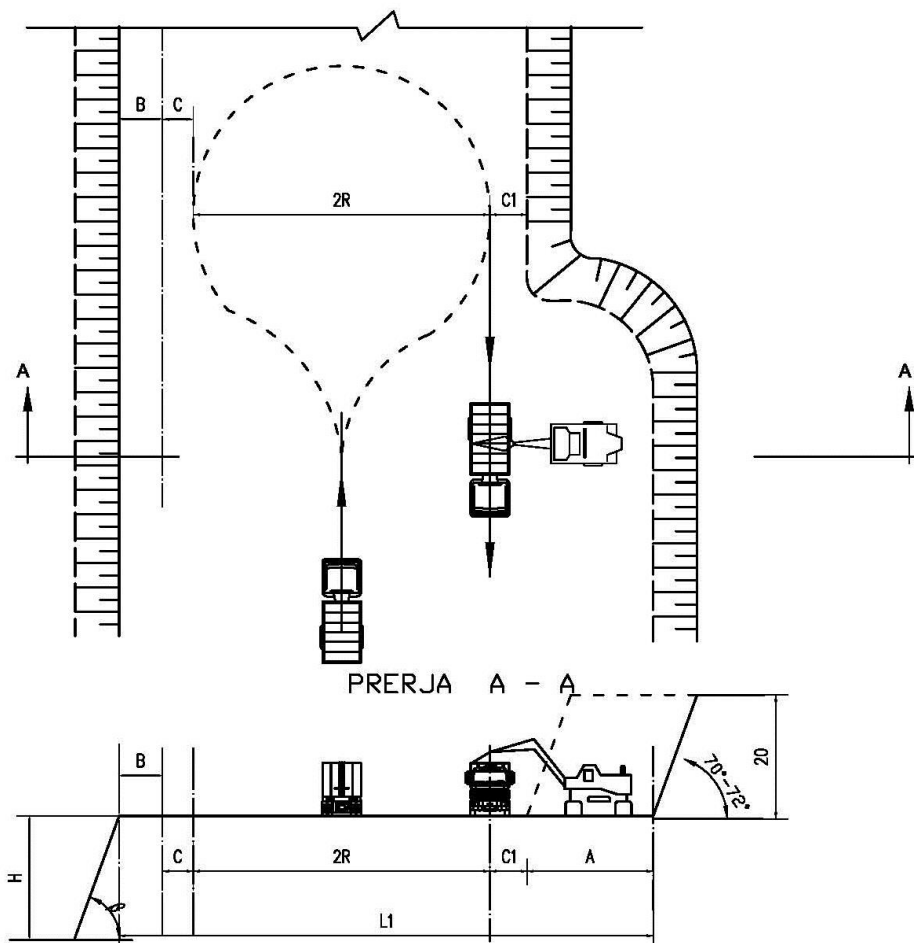
Rrezimi konsiston ne zhvendosjen e mases se shkrifetuar te mineralit te dobishem nga masivi dhe shkrifetimin e tij, i cili realizohet me ndihmen e punimeve te shpim-rrezimit

Ngarkimi konsiston ne zhvendosjen e mases se shkrifetuar te mineralit te dobishem ose shkembtit me ane te mekanizmave te ngarkimit si ekskavatore fadroma, varinska etj.. ne mjetet e transportit.

Transporti konsiston ne zhvendosjen e shkembinjve ne stiva dhe mineralit te dobishem ne stiva ose ne destinacion.

Shfrytezimi i mineralit ne siperfaqe do te jete ekonomik deri ne ate thellesi, ne te cilen kostoja e plote e njesise se mineralit te nxjerre te jete me e vogel ose e barabarte me koston e shfrytezimit me nentoke. Kjo thellesi e shfrytezimit ne siperfaqe quhet kufitare ose racionale. Thellesia ekonomike e shfrytezimit ne siperfaqe kufizohet nga rritja e koeficientit te zbulimit.

SKEMA GJERESISE SE SHESHIT TE PUNES KUR AUTOMJETI
 KTHEHET NE ANE TE EKSKAUTORIT
 Shkalla 1 : 200

Elementet e sistemit te shfrytezimit

Ne rastin konkret lartesia e shkalles eshte pranuar 10 m, qe eshte e rekomandueshme nga literatura per vendburimet qe shfrytezohen ne shpate mali te pjerrreta. Gjeresia e shesheve te punes ne shkembenj te forte luhatet nga 12 – 13 m deri ne 30 – 35 m.

- Kendi i skarpates se shkallve 70°
- Gjeresia e shkallve te sigurise 3 m
- Ngarkimi dhe transporti – te mekanizuar
- Thellesia e karrieres 30 m
- Numri i shkallve 4

- Horizonti i fundit te shfrytezimit +1770 m
- Horizonti i siperm i shfrytezimit +1790 m
- Drejtimi i shfrytezimit nga kufiri ne qender.
- Radha e shfrytezimit nga larte poshte

SHPIMI I BIRAVE

- Prodhimi dhe zbulimi vjetor 3000 m³/vit

Shpimi i birave do te behet me sonde me zinxhira Atlas Copco te serise ROC D.7 me diameter shpimi deri 120 m/m dhe me aftesi shpuse 110 ml/nderrese. Sonda do te jete pneumatike dhe do te shoqerohet nga nje moto kompresor i tipit atlas kopco me kapacitet 18.2m³/minute dhe presion 8 bar. Prodhimtaria mesatare ne nje shperthim per nje pus me diameter 100 m/m dhe thellesi 11 ml do te jete rreth 220 m³.

Meqenese do te punohet paralelisht ne zbulim edhe prodhim do te nevojiten 1 sonde .Nga llogaritjet e mesiperme duket qarte sonda do te perdoret ne kete objekt vetme me 28% te kapacitetit te saj . Kohen tjeter ajo do te punoje ne objekte te tjera ku ta shikoje te aresyeshme kompania.

Punimet e ngarkimit.

Eshte nder proceset kryesore te teknologjise se zbulimit dhe nxjerrejes mineralit.:Lartesia e frontit te punes nuk duhet te kaloje lartesine e kapjes se ekskavatorit. Per ngarkimin e 4900 m³ shkembej + mineral ne vit do te duhet nje eskavatore me kapacitet kove 1.5m³

Transporti

Transporti i shkebenjeve nga fronti i punes per ne sheshet e depozitimit te sterility realizohet me automjete.Eshte vleresuar si nje nga proceset kryesore nga i cili varen prodhueshmeria dhe shfrytezimi efektiv i mjeteve te shpimit dhe ngarkimit dhe kostoja e nxjerrejes se mineralit dhe zbulimit te dheut.

Perfundimisht, per transportin e sterilit dhe mineralit do te nevojiten 1 kamion i cili mund te punoje me nderprerje ne dy karierra

Skema e transportit te pergjithshem.

Transporti nga frontet e shfrytezimit per ne sheshet e depozitimit do te realizohet me mjetet e shoqerise.

Nga sheshet e depozitimit deri ne destinacionin perfundimtare transporti do te realizohet me mjetet e te treteve.

Radha e shfrytezimit Radha e pergjitheshme e shfrytezimit te objektit do te jete nga lart poshte duke filluar nga shkalla me kuote me te larte, dhe duke zbritur ne menyre te nje mbasnjeshme ne shkallet e me poshteme deri ne horizontin e fundit te shfrytezimit. Per fillimin e zbulimit dhe te shfrytezimit parashikohet fillimisht te mberrije rruga si eshte parashikuar.

Drejtimi i shfrytezimit te objektit do te jete pergjithesisht nga kufiri per ne qender. Ne raste te veçanta ky drejtim do te kushtezohet nga mberritja e rruges ne çdo shkalle. Orjentimi i pergjithshem i shkalleve do te jete sipas izohipseve te terrenit .

Pasqyra permbledhese e paisjeve dhe mekanizmave qe do te perdoren ne kariere ne procesin e shfrytezimit.

Shoqeria kryen aktivitet shfrytezimi prej disa vitesh. Me investimet e kryera per objektet e tjera, aktualisht disponon keto makineri dhe paisje:

Nr	Emertimi	Sasia cope	Cmimi per njesi ne EURO	Vlefta ne EURO
1.	Ekskavator	1	120 000	120 000
2.	Sonda shpimi	1	85 000	85 000
3.	Automjet 20-30 ton	2	70 000	140 000
4.	Motokompresor	1	10 000	10 000
5.	Fadrome	1	95 000	95 000
	Gjithesej	-	-	450 000

Pashaportat e shpim plasjes ne zbulimin ne karriere dhe frontet e prodhimit. Ilogaritja e lendes eksplozive qe do te perdoret.

Fortesia e shkembenjve sic u parashtrua me larte eshte e tille qe ben te domosdoshem perdorimin e punimeve me lende plasese. Prodhimi i mineralit ne karriere eshte projektuar 5000 - 10000 ton/vit, Ne projekt pashaportat e shpim plasjes i jane referuar sigurimit te prodhimit mineralit prej 25000 m³/vit,

Punimet e shpim-plasjes ne prodhimin e mineralit diktohen nga disa faktore Jane projektuar dy pashaporta shfrytezimi :

Per fazen fillestare te hapjes se gjysem transheve dhe ricoptimin e materialit te prodhuar, shpimi i birave do te behet me cekic shpues pneumatik dore.

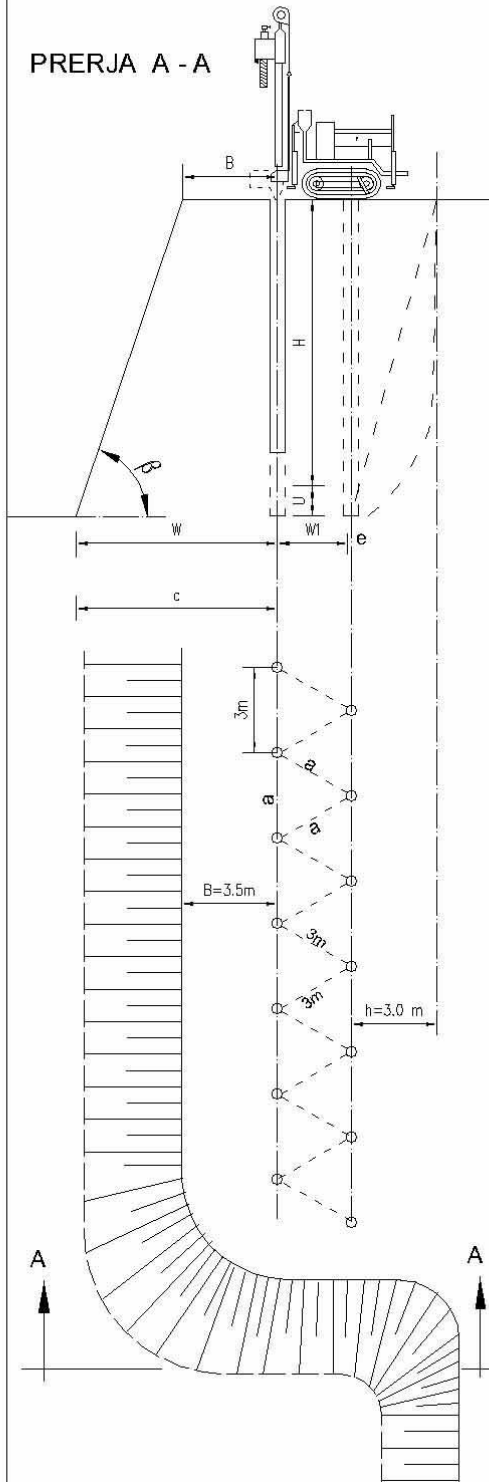
Per sigurimin e prodhimit ditor shpimi i birave do te behet me puse sondash me diameter 100m/m.

Rrezimi me bira marteli i rekomandohet shoqerise qe te perdoret ne hapjen e rrugeve dhe transheve, pergatitjen e fillimit te shkalles, nivelimin e shesheve te punes, ricoptimin e mineralit me permasa te medha. Kjo metode perdoret edhe per rrezimin e mineralit ne kariera me kapacitet te vogel prodhimi e zbulimi, deri ne kufirin e leverdise ekonomike kur lind nevoja e perdorimit te mekanizmave

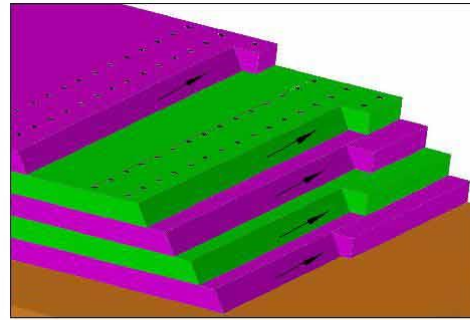
SKEMA E VENDOSJES SE SONDES SE SHPIMIT

Shkalla 1 : 200

PRERJA A - A

SKEMA HAP SINORE SHFRYTEZIMI

Treguesit kryesore te rezimit me pushe vertikale minash

Nr	Emertimi	Simboli	Njesia e matjes	Vlera
1	Lartesia e shtakalles	H	m	10
2	Tejshkrimi	U	m	1
3	Gjatesia e pusit	L	m	11
4	Diametri i pusit	d	mm	100
5	Kendi i skarpates se shtakalles	β	grade	70-72°
6	Distanca midis priseve	a	m	3
7	Distanca e pusit nga baza e sipërme e skarpates	B	m	3-3,5
8	Distanca e pusit nga baza e poshtme e skarpates	c	m	7,14
9	Distanca mes meshtave te priseve	a	m	3
10	Wija rezistencaes me te uogel	W	m	7,14
11	Ngarkesa e L.P. per pus		Kg	57
12	Volumi mesatar i shtakalles per pus		m ³	214
13	Koef. afinitetit i L.P.		Kg/m ³	0,25
14	Mezura e shperthimit		elektrike	
15	Numri i linjave te shperthimit			2
16	Numri i kapsollave per pus			2
17	Koef. afinitetit midis ngarkesave te L.P.			0,9
18	Gjatesia e taposjes	l	m	3,7
19	Gjatesia e ngarkesave me L.P.	l _{ng}	m	7,3

Rrezimi me puse sonde Kjo metode perdoret gjeresisht ne frontet e punes per hapjen e transeve, ne frontet e shfrytezimit ose ne cdo front tjetër pune. Ne shkallen qe i nenshtrohet shperthimit shpohen pusët e minave per vendosjen e ngarkesave. Pusët mund te shpohen vertikal ose te pjerret. Diametri i pusit te shpimit zgjidhet duke marre ne konsiderate lartesine e shkalles, vetite fiziko-mekanike te mineralit dhe vetite e lendes plasese. Rekomandohet qe diametri i pusit per lartesi shkalle 10 m te jete 100 mm

Per shpimin e puseve te minave ne frontin e prodhimit do te perdoret sonde vete-levizese me sistem ecje me zinxhira. Kjo sonde shpon puse me thellesi deri 30 m, me diameter 100 mm me kende shpimi deri ne 360°. Shpimi i puseve behet me rrotullim dhe pastrimi i pusit behet ne te thate nepermjet ajrit te komprimuar qe prodhohet nga kompresori i vendosur mbi shasine e sondes. Pusët rekomandohet te vendosen ne dy deri tre rradhe, kjo ne funksion te sasise se prodhimit qe kerkohet. Mbushja e tyre behet me lende plasese ne forme pluhuri ose fishekesh. Shperthimi behet njeheresh ne te gjithë pusët e shpuara. Distanca midis puseve ne rresht pranohet 3 m. Po keshtu distanca mes rreshtave merret e barabarte me 3 m. Shperthimi i puseve te sondes do te behet ne dy menyra :Shperthimi me kapsolla elektrike milisekondare te lidhura ne seri me kohe vonese 25 ms ne rreshtin pasardhes, kur shperthehen njeheresh disa rreshta. Shperthimi i rrjetit elektrik do te behet me aparat shperthimi.

Percaktimi i largesise se sigurta nga veprimi i vales goditese ne siperfaqe

Percaktimi i largesise se sigurta nga veprimi i vales goditese ne siperfaqe eshte bere me formulën :

$$R_s = K_s Q^{0.5} \text{ ku:}$$

R_s -distanca e sigurte nga vala goditese ne metra

K_s - koeficient perpjestimor, madhesia e te cilit varet nga kushtet e vendosjes se ngarkeses dhe nga karakteri i demtimit, Vlera e tij per rastin tone eshte marre $K_s = 10$

Q sasia e L.P qe shperthen menjehere eshte pranuar $Q = 700 \text{ kg}$

$$\text{Pas zevendesimeve } R_s = 10 \times 700^{0.5} = 265 \text{ m}$$

Percaktimi i largesive sizmike te sigurta nga plasja

2.1 *Percaktimi i largesise se sigurte sizmike sipas RTS per punet me lende plasese ne miniera dhe nafte (botim i vitit 2002 faqe 179 - 192)*

Percaktimi i largesive sizmike te sigurta nga plasja eshte bere me formulën e meposhteme:

$$R_s = \alpha k_s x Q^{1/3} \text{ Ku:}$$

Q - Sasia e ngarkeses se LP qe shperthen menjehere, eshte pranuar $Q = 700 \text{ Kg}$

R_s - Largesia prej vendit ku behet plasja, ne m; zonat me rreze me te vogel se R_s , jane zona te rrezikshme zonat me rreze me te medha se R_s , jane zona te parrezikshme;

α - Koeficienti qe varet nga treguesi i veprimit te plasjes per rastin tone $\alpha = 1.2$.

K_s - Koeficienti qe varet nga vetite e tokes ne themelet e objekteve qe ruhen. Per rastin tone vlera e tij $k_s = 9$. Pas zevendesimeve do te kemi

$$R_s = \alpha k_s x Q^{1/3} = 1.2 \times 9 \times 700^{1/3} = 94 \text{ m} \approx 100 \text{ m}$$

Percaktimi i largesive sizmike ne varesi te shpejtesise se lekundjeve V_{max} ne mm/sek

Ne funksion te kushteve qe vendosin normat DIN dhe AFTES, te aplikueshme per te gjitha vendet e komunitetit European eshte bere llogaritja e shpejtesise maksimale te lekundjeve nga shperthimi i L.P me formulën e meposhteme :

$$V_{max} = K / (D/Q^{1/2})^{-1.8} \text{ Ku}$$

V_{max} -Shpejtesie e lekundjeve ne mm/sek

D - Distanca nga vendi i shperthimit, ne metra

Q- Sasia e L.P qe shperthehet njeheresh 700 Kg

K – Koeficient qe mer ne konsiderate treguesit e masivit shkembor RQD, RMR, kompaktesine dhe shpejtesine e shperndarjes se vales lekundese ne m/sek - K merr vlerat 1200-6000 dhe eshte pa njesi

Pas transformimeve ne formulen e mesiperme duke marre ne konsiderate:

$$Q = 700\text{Kg}$$

$$RQD = 78-92\%$$

RMR - E vleresuar indirekt sipas metodikes se Barton etj.

Shpejtesine e perhapjes se vales (1200m/sek –6000 m/sek)

V_{max} te lejuar per ndertesa nje kat me konstruksion te zakonshem 22.5mm/sek

V_{max} te lejuar per ndertime te rendesishme dhe rruge te klasit te pare 8 mm/sek

Per sasine e shperthimit prej 700 Kg kjo distance do te jete 275 m

Percaktimi i largesise se parrezikshme nga flakerimi i copave shkembore

Permasat dhe forma e zones se flakerimit te copave shkembore varet nga :

Sasia e ngarkeses se lendes plasese qe shperthen njeheresh ($Q_{max} = 700 \text{ Kg}$)

Menyra e vendosjes se ngarkeses me lende plasese (ne siperfaqe, ne toke dhe nentoke)

Vlera e treguesit te veprimt te plasjes n

Kendi i flakerimit te copave ne raport me horizontin Prania e pengesave natyrale mbrojtese, qe frenojne perhapjen e copave shkembore Lloji i tokes ku kryen punimet me lende plasese (ne rastin tone toka shkembore)Llogaritja e zones se flakerimit te copave eshte bere me formulen e meposhteme duke marre parasysh shperthimin e birave te shkurtra te minave si dhe te ndonje ngarkese te mbivendosur:

$$L = (V_0/2g) \sin\alpha \cos\alpha$$

Ku:

$\alpha = 45^\circ$ Kendi i fluturimit te copave per trajektoren maksimale;

$V_0 = 40-100 \text{ m/s}$ Shpejtesia fillestare e flakerimit te cop;

$g = 9.82 \text{ m/s}^2$, Shpejtimi (nxitimi) i renies se lire

Per vlerat e dhena me siper distance e flakerimit te copave shkon nga 41 m per $V_0 = 40 \text{ m/s}$ ne 255 m per $V_0 = 100 \text{ m/s}$

Duke marre parasysh te gjithe faktoret e permedur me siper dhe ne baze te Rregullores se Teknikes se Sigurimit per Punet me Lende Plasese, pranojme distancen e parrezikshme 300m

Zona e sigurte nga flakerimi i minave pavarsisht nga llogaritjet merret ne perputhje me kerkesat e rregullores se sigurimit teknik per punet me lende plasese jo me pak se 300m

Disa nga rregullat kryesore mbi kryerjen e punimeve me lende plasese

Pashaportat per kryerjen e punimeve me lende plasese duhet te pergatiten nga drejtuesi teknik i shoqerise per cdo shperthim qe kryhet ne kariere e cila pervec treguesve teknologjik duhet te permbaje:Drejtuesi teknik i punimeve me lende plasese percakton kufinjte e zones se rrezikshme ne varesi te kushteve te terrenit, llojit te punimeve me lende plasese te cilat mund te ndryshojne nga projekti.Ne rregulleren e sigurimit teknik zona e parrezikshme konsiderohet jo me e vogel se 300m nga vendi i shperthimit.

Te gjithe operacionet e punes gjate pergatitjes, shperthimit deri ne kthimin e punetoreve ne vendet e punes kryhen per cdo shperthim nen pergjegjesine e drejtuesit teknik te punimeve.

Kontrolli dhe masat pas shpërthimit të minave

Pas shpërthimit të minave, zjarrmëtari me minatorin kontrollojnë frontin e punës dhe rrëzojnë copat e shkëmbinjve që varen. Kur vërehet së kanë mbetur mina të paplasura (ose dyshohet për to), zjarrmëtari që kryen shpërthimin vendos shenjë dalluese në birën e paplasur dhe një pengesë kalimi duke venë menjëherë në dijeni brigadierin e ndërresës. Në frontet ku kanë mbetur mina të paplasura ndalen të gjitha punët e tjera.

Punët për likuidimin e minave të paplasura kryhen nën drejtimin e përgjegjës të ndërresës ose nga vetë zjarrmëtari sipas udhëzimeve të tij, të shefit ose teknikut të sektorit . Kur nga numërimi rezultojnë mina me fitil të zakonshëm të paplasura dhe nga kontrolli i frontit nuk duken, vazhdon pastrimi me kujdes i materialit derisa të zbulohen dhe pastaj merren masa për likuidimin e tyre.

Minat e paplasura likuidohen nga zjarrmëtari që ka bërë shpërthimin. Në rast se ai për arsye të ndryshme nuk ka mundësi të bëjë likuidimin e tyre brenda ndërresës së vet, pasi vendos tabelën e ndalimit të kalimit, lajmëron brigadierin, zjarrmëtarin dhe minatorin e ndërresës pasardhëse. Në rast se pas shpërthimit elektrik mbeten mina të paplasura dhe fijet e tyre duken, zjarrmëtari para së gjithash bën lidhjen dhe shpërthimin e tyre. Në qoftë se edhe kësaj rradhë nuk shpërthejnë, ai menjëherë bashkon fijet e kapsollave duke formuar qark të shkurtër. Në të gjitha rastet kur në frontet e punës minat nuk mund të shpërthehen për arsye të ndryshme teknike (linja e shpërthimit nuk mund të rregullohet etj.), ato konsiderohen të paplasura dhe veprohet njëllëj si për të gjitha rastet kur mbeten mina të paplasura. Çdo minë e paplasur shënohet në librin që hapet për këtë qëllim

Vendi te depozitimit te mineralit dhe sterilit.

Vendi i zgjedhur për vendosjen e stivave ploteson keto kërkesa :

Gjatesia e rruges nga kategoria deri në sheshin e depozitimit është zgjedhur sa më e shkurtër.

Vendi i zgjedhur siguron pjerresine në zbritje dhe nuk bllokun rezervat e mineralit. Në rastin konkret sheshet e depozitimit do të behen në shpatë mali të cilët pas hapjes së rruges të transportit janë të gatshëm për depozitim

Llogaritja e kapacitetit depozitues është bërë për një sasi jo të madhe rezervash për faktin se prodhimi parashikohet që të transportohet direkt nga fronti i prodhimit për në destinacion.

Sheshi i depozitimit të mbulesës është parashikuar, në projektin e shfrytëzimit.

Sipërfaqja e sheshit që do të mbulohet gjatë stivimit të shkëmbit llogaritet me formulën e mëposhtme :

$$S_{sh} = V_{sh} \times K_{sh} / h \times K_o$$

V_{sh} – Volumi i shkëmbit që parashikohet të depozitohet në m^3

K_{sh} – Koeficienti i shkëmbimit pas ngjeshjes në stive të cilin pranohet 1.1 – 1.2

h – lartësia e stives në m

K_o – koeficient që merr parasysh pjerresinë e shpatit = 0.09

Volumi i llogaritur i mbulesës është $4500 m^3$ ndërsa kapaciteti mbajtes i sheshit është më i madh. I rekomandojmë shoqërisë që pjesën e dobishme të mbulesës që mund të përdoret për shtrim rrugësh rurale ta transportojë direkt për në destinacion sipas kontratave të lidhura paraprakisht nga ana e saj. Shkarkimi i mjeteve për siguri pune duhet të kryhet me largësi 2 – 3 m nga buza e shpatit të stives.

ë) lëndët e para që do të përdoren për ndërtimin dhe mënyra e sigurimit të tyre (materiale ndërtimi, ujë dhe energji);

Sic u trajtua me lart ne kete objekt nuk do te ndertohen objekte siperfaqsores e per rrjedhoje nuk lind nevoja per perdorimin e materialeve te ndertimit.

Lenda e pare e vetme qe do te prodhohet eshte minerali i kromit dhe shkembjenjve rrethues qe dalin gjate procesit te shfrytezimit. Per prodhimin e lendes se pare nuk do te perdoren materiale ndertimi, ndersa uji dhe energjia elektrike jane zgjidhur nga shoqeria gjate vitetve te zhvillimit te aktivitetit ne kete objekt. Per prodhimin e lendes se pare do te perdoren keto materiale ndihmese :

Materialet ndihmese	Njesia	Norma
Dinamit	kg/ton	0,25
Kapsolla	Cope/ton	0,8
Fitil	ml/ton	1,6

Ne procesin e prodhimit nuk perdoret perzierje materialesh,

Nuk perdoret lende djegese

Nuk perdoren kimikate sintetike apo laboratorike

f) informacionin për lidhjet e mundshme të projektit me projekte të tjera ekzistuese përreth/pranë zonës së projektit;

Ne zonen e projektuar per shfrytezim prej vitesh zhvillohen aktivitete shfrytezimi te mineralit te kromit nga subjekte te ndryshme private. Jane te gjitha mundesite e lidhjes se ketij projekti me rruget, linjat e energjise elektrike etj.. me ato ekzistuese ne periferi te kesaj zone.

g) informacionin për alternativat e marra në konsideratë, për sa i takon përzgjedhjes së vendndodhjes së projektit dhe teknologjisë që do të përdoret;

Procesi i perzgjedhjes se projektit, si dhe alternativat gjate hartimit te projektit/veprimtarise i jane nenshtuar zones konkuruese minerare nr.231 leshuar nga Ministria e Infrastruktures dhe energjise qe shoqeria disponon, ne te cilen eshte percaktuar siperfaqja dhe kordinatat e vendndodhjes se projektit. .

Teknika dhe teknologjia e zhvillimit te punimeve te shfrytezimit mer parasysh parandalimin e rreziqeve , mjedisore. Ne rastin konkret shfrytezimi do te behet me nentoke, gje qe minimizon shkarkimet ne ajer te pluhurave, zhurmave dhe gazrave, duke l bere ato te paperfillshme.

Ne projekt parshikohen zgjidhje teknike te punes ne raport me punonjesit qe do te punojne ne objekt dhe kalimtareve te zones. Me rritjen e numrit te punonjesve, shtimit te paisjeve teknologjike ndikimet ne mjedis do te trajtoheshin ne pershtatje me keto ndryshime.

Ne kete projekt jane kryer paraprakisht llogaritja e shpenzimeve qe kryhen per nxjerrjen e l ton mineralit te kromit me shfrytezim siperfaqesor dhe shfrytezim nentokesor, nga ku ka rezultuar qe shpenzimet e shfrytezimit me nentoke jane shume here me te vogla ose te pakrahasueshme me shfrytezimin siperfaqesor

Kjo menyre shfrytezimi realizon mekanizimin e plote te proceseve te zbulimit dhe prodhimit te mineralit duke perdorur mekanizma bashkohore me efektivitet te larte ekonomik ne proceset e rrezimit te mineralit, ngarkimit dhe transportit te tij; Realizon siguri te larte ne pune dhe kushte shume te mira pune, rendiment te larte dhe kosto te ulet ne nxjerrjen e mineralit.

Ne zgjedhjen e sistemit te shfrytezimit jane marr ne konsiderate :

- *Konditat tekniko - minerare te vendburimit,*
- *Menyra e ngarkimit, transportit dhe depozitimit*
- *Menyra e ngarkimit dhe transportit te mineralit ne brendesi te minieres dhe jashte saj*
- *Mjetet e ngarkimit qe parashikohen te perdoren*
- *Menyra e rrezimit te mineralit*

gj) të dhënat për përdorimin e lëndëve të para gjatë funksionimit, përfshirë sasi të ujit të nevojshëm, të energjisë, lëndëve djegëse dhe mënyrën e sigurimit të tyre;

Gjate funksionimit te ketij projekti nuk do te perdoren lende djegese.. Energjia elektrike dhe uji teknologjik ne se do te lind nevoja, jane te siguruar nga investimet e kryera nga shoqeria gjate viteve te zhvillimit te ketij aktiviteti.

h) aktivitete të tjera që mund të nevojiten për zbatimin e projektit, si ndërtimi i kampeve apo rezidencave etj.;

Gjate zbatimit te projektit nuk do te lindre nevoja per ndërtim te kampeve apo rezidencave te reja. Eshte vendosur nje kontener me funksionin e zyrave, magazine etj.. .

i) informacionin për lejet, autorizimet dhe licencat e nevojshme për projektin, në përputhje me përcaktimet e bëra në legjislacionin në fuqi, si dhe institucionet kompetente për lejimin / autorizimin/ licencimin e projektit;

Zbatimi i ketij projekti per zonen shtese fillon me paisjen e shoqerise me leje shfrytezimi per zgjerimin e zones nga Ministria e Energjise dhe Industrise, si edhe lejen mjedisore nga Ministria e Mjedisit per kete zone. Sqarojme qe shoqeria eshte e rregjistrua ne Q.K.R si shoqeri me pergjegjesi te kufizuar. Gjithashtu zhvillon prej vitesh aktivitet shfrytezimi ne kete objekt, eshte i pajisur me leje shfrytezimi, leje per perdorimin civil te lendeve plasese dhe leje mjedisore Lejet dhe licencat e nevojshme për projektin, të kërkuara nga legjislacioni në fuqi do te jene :

- Leja mjedisore e leshuar nga Ministria e Mjedisit dhe Q.K.L.pa afat
- Leja e shfrytezimit e leshuar nga Ministria e Energjise dhe Industrise dhe Q.K.L. Me afat 25 vjet dhe me te drejte shtyrje edhe 10 vite te tjera.

j) kopje të lejeve, autorizimeve dhe licencave që disponon zhvilluesi për projektin e propozuar, në përputhje me përcaktimet e bëra në legjislacionin në fuqi, si dhe institucionet kompetente për lejimin / autorizimin/licencimin e projektit.

Shoqeria disponon keto leje per zhvillimin e ketij aktiviteti :

- Njoftim fitues per Zonen Minerare Konkuruese nr. 231 Objekti "Martanesh" Qarku Diber

PERGATITI

"D.E.A. PROJEKT" SH.P.K.

licensuar nga Q.K.B. per sherbime ekspertize profesionale lidhur me ndikimin ne mjedis.

nr. license LN-4030-11-2017

Ekspert mjedisor Gezim DAUTI

